

Kıyamete Kadar Kardeşiz-12

Nureddin Yıldız'ın Bolu'da tertip edilen konferansıdır.

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ. وَصَلَّى اللَّهُ وَسَلَّم عَلَى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَى آلِهِ وَصَحْبِهِ أَجْمَعِينَ.

Âlemlerin Rabbi Allah'a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.

Allah Teâlâ'nın kullarından yapma/ma/larını murat ettiği hangi iş varsa emir veya yasak olarak, ancak sabırla yapılabileceği malumdur. Eğer bir insanın zinaya düşmesinin nedenini incelersek sabırsızlık ana sebep olarak önümüzde durur. Alkolün neticelerinin kötü olduğunu bilmeyen yoktur dünyada ama niye tekrar tekrar alkol tüketilir? Aynı sebepten: Sabırsızlık. Yapmamaya sabredememek.

İyi kullar, sabrı hazmedebilmiş ve başarabilmiş kullardır. Haramlardan korunmuş müminler, sabredebilmiş müminlerdir. Bu kural Allah'ın bütün emir ve yasak başlıklarında geçerlidir. Cihat, zekât dâhil bütün ibadet konularında sabrın kritik önemde olduğu ve katkısını bir şekilde sunduğu görülebilir. Zekât, verme eyleminin getireceği eziklik ve risklere sabretmekle ilgilidir. Ezcümle müminin Rabbine itaati, sabrı kadardır. Nefsinin ve şeytanın kışkırtmalarına karşı kendini dizginleyebilen insanın duruşuna sabır diyoruz.

Bu girişten sonra şu noktaya gelmemiz gerekiyor: Allah Teâlâ mümin kullarını birbirinin kardeşi olarak görmek istiyor ve kıyamete kadar bunun devam etmesi gerekiyor, tıpkı kıyamete kadar ezanların susmayı namazların devam etmesi gibi. Rabbimizin hiçbir emri 'sabretmesen de olur' formülüyle yerine getirilemeyeceği gibi herhangi bir şekilde müminlerin sabretmeksizin yerine getirebilecekleri kardeşlik de mümkün değildir. Alkol söz konusu olunca sabır, iştaha ve zevke karşı direnmek olduğu gibi namazda da sabır, uykuyu bölmeye ve diğer türlü türlü ağırlığa karşı direnmektir; kardeşliği tahakkuk ettirmek de bunun gibi birtakım unsurlara direnip göğüs germekle yerine gelebilir. Senin gibi hissiyatı olan ve senin istediklerinin benzerini dileyerek yaşayan başka bir insana karşı sürtüşme noktalarında dininin hatırı için ses çıkarmayıp vaziyeti idare edebilmek: Kardeşliğin sabrı budur.

Böyle bir sabrı becerebilenlerdir ki mümin kardeşliğinin lezzetine varırlar. Sevdiğin kişiyi Allah rızası için sevmenin anlamı budur. Bu kaliteyi yakalamaya sabırlı olmak, sabırlı mümin karakterini yansıtmak diyoruz. Hafız olmak için de ramazan orucunu sonuna kadar tutabilmekte de geçerli olan bu sabır süreci kardeşliğin üzerindeki kışkırtmalar, seviyesizlikler, sataşmalara karşı da sabrederek korunmak suretiyle kardeşliği gerçekleştirir. Mesela hac ibadetini düşüsek sabredecek birçok unsur bulunduğunu görürüz; kalabalık, sıcak, tansiyon, düşüncesizce durumlar vs.

Sabredemeyen kaybeder ya da başka bir ifadeyle herkes, sabırdaki başarısı kadar "müminler kardeştir" ayetinin muhatabı olur. Allah kimseye kelepir cennet vereceğini vaat etmemiş, her işe bir çeşit meşakkat koymuştur. Meşakkatler de ancak sabrederek aşılabılır.

Kardeşlik konusunu tefekkür etmemize vesile olacak ayetlerden bazılarını daha sıralayarak meselemizin dinde yerleştiği yer ve önemi kadar inceliklerini de hayatımızda uygulamak üzere öğrenelim.

Enam suresinin 159. ayeti:

إِنَّ الَّذِينَ فَتَرُوا دِينَهُمْ وَكَانُوا شِيعًا لَسْتَ مِنْهُمْ فِي شَيْءٍ إِنَّمَا أَمْرُهُمْ إِلَى اللَّهِ ثُمَّ يُنَبِّئُهُمْ بِمَا كَانُوا يَفْعَلُونَ

"Dinlerini parçalayıp gruplara ayrılanlar var ya, sen onlarla ilgilenme. Onların işi Allah'a kalmıştır, yaptıklarının ne olduğunu onlara bildirecektir."

Ayetin bu ifadedeki kastı önceki ümmetler de olabilir şimdiki ümmet de. Demektir ki Allah Teâlâ, bir arada olamayanları Peygamberi'ne muhatap kabul etmiyor. 'Ehl-i sünnet' olmak iddia ile değil sabır ile ümmetin çeşitliliklerine katlanmak, ton farklılıklarını yok kabul edip kible ve Kur'an etrafında durmayı becerebilmektir. Ümmet-i Muhammed'in parçalanmasından -sözde herkes rahatsız tabii-

fiiliyatta rahatsız olmadıktan sonra ehl-i sünnet ya da başka bir ekol-mezhep-meşrep mensubu olmak herhangi bir anlam ifade etmiyor, sünnete ehil olunduğu da küçük ve boş bir iddiadan öteye gidemez.

*

Âl-i İmran suresinin 105. ayeti:

وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ تَفَرَّقُوا وَاخْتَلَفُوا مِنْ بَعْدِ مَا جَاءَهُمُ الْبَيِّنَاتُ وَأُولَئِكَ لَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ

“Sakin ihtilafa düşüp de ellerinde Allah’ın kitabı bulunduğu hâlde parçalanımlar gibi olmayın. Çünkü onlara ağır bir azap gelecektir.”

Ümmetimiz arasındaki bir parçalanma sadece kâfirlere kolay yem olmamızı getirmiyor beraberinde; ahirette ağır bir azap da bunun karşılıklarından biri olarak bekliyor. Parçalanmak yalnızca dünya menfaat ve beklentilerimizin gerçekleşmemesinin sebebi olmuyor, ahiret beklentilerimizden de kalıyor ve öte dünyamızı harap etmiş oluyoruz. Müslümanlar’ın bir arada bulunamayan hâlden söz etmek aslında onların ahirette ne hâlde olacaklarından da söz açmak manasına geliyor. Ahirette de tıpkı dünyada beraberliği koruyamamamızın bedelini dünyevî olaylarda ödememiz gibi bedeller ödenecek ve dünyada birbirimize sabredememenin, kardeşliğimizi ayakta tutamamanın cezası olarak cehennem tehdidi karşımıza getirilecektir, Allah muhafaza buyursun.

“Kendi aralarında merhametli” diye tarif edilen ümmetimizin ferdi olmak, icap ettiği zamanlarda bir annenin yaptığı gibi, bazı yaramazlıklar ve afacanlıklar için görmeyen göz sahibi olmayı gerektirir. Sessiz durur, vergisini öder ve itaat ederse bir insana zaten merhamet gösterilir; ters giden durumlarda merhamet gösterebilmek esas marifettir. Kolay olmayan budur ve zaten Rabbimiz, kolay olanı ya da kendiliğinden oluverecek şeyleri emretmemiştir. Bir meşakkat, direnç, sabır ve gayret gerektiren işleri emreder Allah ki imtihan edilmenin anlamı budur. Bir talebeyi imtihana alıp hoşuna giden üç sorunun cevabını sorduğumuzda bunun adı imtihan olmaz.

Müminler olarak kardeşliğimizi korumak zorunda olmamız gerçeği etrafında, bunun tahammül edilemez bir şey olsa Allah tarafından emredilmeyeceğini de bilmek lazımdır. Allah Teâlâ elbette zor şeyler istemekte ancak kaldıramaz herhangi bir iş istememektedir: “Allah hiç kimseye kaldıramayacağı bir şey yüklemeyiz.” (Bakara suresi, 286. ayet)

Bu minvalde bir hadis-i şerifin de Müslüman yöneticilerin kulağına küpe olması, Müslüman yöneticilerin yönettiği Müslümanlar’ın da dinlemesi gereken yön vericiliğini rehber alabiliriz:

“Sizden biriniz ahabım hakkında bana dedikodu taşımasın. Çünkü ben kimse hakkında bir önyargı taşımadan sizin aranızda gelmek istiyorum.” (Ebu Davud, 4860; Tirmizî, 3896)

Bu cümlenin paydaşı olan iki tarafın kimler olduğuna bakalım: Peygamber aleyhisselam zirvenin zirvesi, ashabi ise ümmetin en iyileridir. Efendimiz aleyhisselamın kalbi iki defa inşirah görmüş ve yıkanmış, cennet parlaklığına kavuşmuş bir kalptir. Ancak buna rağmen sabahleyin evinden çıkıp ashabının yanına gideceği zaman yolda biri yanına yanaşıp birilerinin yaptığı şeyler hakkında söz taşıdığına bunun, içindeki berraklığı zedelediğini ifade buyuruyor. Ashabının tamamını tertemiz ve aynı düzeyde görmek istiyor ama içlerinden biri hakkındaki bir söz, bu görmeyi bozuyor. Yani kalbi böyle olan bir insan için dahi etkilenmekten kaçınma mümkün olmuyor.

Onun o mübarek kalbi için geçerli olan bu durum, aslında ifadeye bile gerek olmaksızın söylemek gerekirse, hiçbirimizin onunki kadar berrak vaziyette olmayan kalpleri için hayda hay geçerli olmaz mı? Ailede, vakıfta, camide, sokakta ve Müslümanlar olarak bir arada bulunduğumuz herhangi bir yerde birbirimizin aleyhinde taşıdığımız sözler ve dedikodudan iftiraya varıncaya kadar yaşadığımız

olumsuzluklar bu hadisi ders çıkaran gözle okuduğumuzda farklı bir yere oturuyor: Konuştuğumuz sözler, sözgelimi birinin kocasına/hanımına karşı duygularının bulanma nedeni olabilir mi acaba?

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem gibi tertemiz bir kalp sahibi dahi sağdan soldan kulağına gelenlerle kalbinin bulandığını, insanlar hakkındaki düşüncelerinin dalgalandığını söylüyor ve bu konuyla ilgili çevresindekileri uyarmak ihtiyacı hissediyorsa bizim konuştuğumuz, dilimize geliyor diye ağzımızdan salıverdiğimiz sözler ve kelimelerle birilerinin başka birileri hakkında kanaatleri değişiyor, incinmeler yaşanıyor olması çok daha muhtemel değil midir? Bir Müslüman'ın hanımı hakkında o kişiye bilgi vermenin, akşamleyin o evdeki maliyetini nasıl hesap etmeyiz? Bunu hesaplamak, düşünerek konuşma(ma)k mümin kardeşliğin görevlerinden değil midir?

Bir hoca efendiye talebelerinin herhangi bir talebe hakkında aktardığı bilgi veya bir yöneticiye başkalarının jurnallediği söz ya da durum o kişinin, söz konusu muhatapları hakkında kalp bulanması yaşama ve duruluk kaybetme nedeni olur.

Özellikle genç kardeşlerimin ve medya mecralarında tartışan herhangi bir kimsenin dikkatini çekmesi gereken bir başka hadis-i şerifte, 'tartışma' başlığı altında Müslümanlar'ın tartışmalarına milyonda bir dahi olsa katkıda bulunanların kıyamet gününde hangi muhasebeye muhatap tutulacaklarını hatırlatması yönünden ibret verici dersler görebiliriz. İmam-ı Azam veya sahabeden biri hatta bizzat Resûlullah aleyhisselam etrafında dönen böylesi tartışma ortamlarında, İslam adına büyük bildiğimiz âlimler ve hocalar daha fazla güçlensin diye ortaya çıkmış çekişmelerin müminleri nereye sürükleyeceği Resûlullah tarafından haber verilmektedir:

"İslam nimetiyle şerefledikten sonra bir milletin bu nimeti kaybetmesi ancak tartışmalarıyla ortaya çıkar." (Tirmizî, 3253; İbni Mace, 48)

Allah bir topluma hidayet verdikten ve toplum Müslüman olduktan sonra onlardan bu nimetini, kendi içlerinde çekişme ve bölünme yaşatacak bir tartışmaya meydan vermedikleri sürece almıyor demek ki. Fakat din ekseninde tartışma üretir ve birbirleriyle cedelleşirlerse Allah da dalaletleri için yol açıyor. Bugün 'filan mezhep mi doğrudur, filan âlim mi haklıdır' minvalli süregiden ama özünde, İslam'ı ve Müslümanlığı tartışmayı gerektiren bütün münazaalar İslam ağacımızın dallarını kırmaktadır. Bu dallar bir fıkıh meselesi veya sosyal konu tartışılırken arada kırılır, elinde balta olan da bir dal kırmakla yetinmez, ağacın gövdesine de vurur.

Sapasağlam iman ağacımız da bir kişinin ya da görüşün daha iyi bilinmesi uğruna heba edilir gider.

Benim yaşadığım topraklarda İslam'ın orijinalliği bozulmuş, insanlar dinden soğumuş olurlar ve bu da milyarda bir oranındaysa dahi benim tartışmam veya tartışmaya katılmam nedeniyle vuku bulursa kıyamet günü bunun hesabını nasıl veririm? Kardeşliğin yara almasından söz ederken dinin kendisi bile o tartışma ve çekişmeden darbe alıyorsa burada telafi edilemeyecek bir vebal vardır, Müslümanlar bunu tefekkür ederek harekete mecburdur. Hiç kimse böyle bir duruşu 'karşıdakinin hidayeti için yapmak' ya da 'onların sapık olması' türünden bir bahane ardına da gizleyemez. Kişi kendini haklı buluyor olabilir ya da süslü ve ateşli konuşmalarla haklılığını dikte edebilir ancak bunlar onun haklı olduğunun ispatı değildir.

*

Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz, ciddi bir tehlikeden söz ettiği Tirmizî'deki hadis-i şerifinde (2510), dinimizin fertler bazında veya toplumsal çapta eriyerek içimizden yok olma riskinden bahsediyor. İnsanın şahsında, bir kişiyken dininden mahrum olması da 'dinin erimesi' iken bir, iki, üç... derken büyük sayıda Müslüman'ın şahsında gerçekleşince bu durum, toplum bazında da dinin erimesi söz konusu olur. Resûlullah Efendimiz, bizden önceki ümmetlerin de mensuplarının iman ehli olmaları yanında, dinlerini neden kaybettiklerini iki noktada özetliyor:

“Sizden öncekilere haset ve kin mikrobu bulaştığı için ellerinden din gitti. Dikkat edin, size kökten kazıyan bir tehlikeden söz ediyorum ama kökten kazınan saçınız değil dininizdir, dikkat edin.”

Haset, âlimin âlimi çekememesidir. Vakfın vakfı kıskanmasıdır. Hocanın hocayı beğenmemesidir. Hasedin haram olduğunu bile bile bu çirkefligi yapan âlimin başka âlimi haset etmesi kadar çirkin bir iş daha bu dünyada yoktur. Elbette hiçbir âlim-hoca böyle bir işi etiketini benimseyerek yapmaz, adını koymaz ama yapar. Allah, peygamber, kitap, ashop, mezhep, toprak, ülke, bayrak hatta düşünce tarzı dahi ortak paydası olan bir vakfın aynı vasıfları paylaştığı diğerk vakfı kıskanması, çekememesi nasıl mümkün olabiliyor? Birbirini takviye etmemek, selamlaşmayacak kadar soğuk durmak iki vakfın mensupları arasında tabii ki ‘haset’ etiketiyle gerçekleşmez, kılıf daima vardır ve hazırdır. Şeytan hiç kimseye zehri pis bir teneke içinde sunmaz, parlak bir züccaciye o zehrin sunumu için daha münasıptir.

Ümmetimizin dünya yerküresini dolduracak kadar yoğun ve ağır sorunları olmasına rağmen başka bir âlimin incir çekirdeği doldurmayacak, kenarda köşede kalmış hatalarıyla günler boyun meşgul olup dosyalar dolusu ifşaat yapan biri hasetçidir, kıskanıyordur. Ama “ben haset ettiğim için böyle yapıyorum” diyecek hâli yoktur elbette, karşısındakilere “sizin imanınızı korumak için bunları anlatıyorum” diyecektir. Bu aşamadan sonra da artık o anlatıcı, ‘hasedinden bile sevap çıkmış bir âlim’e dönüşür.

Peki, ümmetimizin önemsememesi durumunda yok oluşuna yani hadisin ifadesiyle kökten kazınmasına sebebiyet verecek bu vakıa nasıl ortaya çıkıyor? Sonuçta şehirlerimizde camilerimiz, kıldığımız namazlarımız varken bu nasıl olabilir? Camilerin olması değil buna engel; zaten Rabbimiz gökten büyük kayalar indirerek camilerimizi yok etmekle tehdit etmiyor bizi. Müslüman toplumda yaygınlaşıp sansürsüz hâle gelen bütün günahlar, kökten kazınma sürecinin başladığını gösteren birer alametten başka şey değildir. Müminlerin müminlerle adeta kâfirlerle tartışıyor gibi bağrışabilmeleri yine bu kazınmanın işaretidir.

Bu çok riskli süreçte sabır ve metanet dolu olmak, diğerk müminler için daima iyi hisler beslemek ve tahammülü mümkün olan en yüksek seviyeye çıkararak yaşamak gerekir. Bu yapılmadığında aslında Allah’ın hiçbir emrinin yerine getirilmesinin de tam manasıyla mümkün olamayacağı üzerinde durmuştuk. Öyleyse dinin kökten kazınmasına götüren süreçte kulağı tıkalı mümin olmak, mümine karşı gözü görmeyen ve hatta sövüp hakaret edene dahi cevap vermeyen biri hâline gelmek lazımdır. Bunu bile bir kenara bırakıp “Allah ve melekler görsün, yeter” diye düşünebilmek ola ki bu zamanın mühim bir cihadıdır.

Zira kâfirlerle boğuşacağız derken bu arada kendi bünyemizde hasara yol açan davranışlar sergilersek bu ibadetlerimizi bile bile terk ettiğimizde Rabbimize hesap veremememize benzer bir sorumsuzluk ve itaatsizlik anlamına gelir, ümmetimizin zararınadır ve bunun da ahirette hesabı çok zordur. Haccac, Kâbe’yi yıktığı için Kâbe yıkmanın vebaliyle dirilecek ve kıyamet günü Rabbimizin huzuruna çağrılacaktır da Allah’ın her birini Kâbe gibi gördüğü gönülleri yıkıp perişan edenler Haccac gibi dirilmeyecekler midir?

Ümmet olmak sadece Yahudi’ye karşı Mescid-i Aksa’yı savunmaktan ibaret değildir, tabii ki bir arada durmanın kendince zorlukları vardır ve olacaktır. Allah’ın bütün emirlerine teslim olmak manasındaki kulluğun bir kısmını da kardeşliğin tesisi oluşturuyorsa bunun ayakta durabilmesi adına her fedakârlık yerine getirilecek, mücadele edilecek ve fitneler savuşturulacaktır.

Müminler arasındaki kardeşliğin en önemli yıkıcılarından biri de dedikodu kültürüdür. Dedikoduya şeriat lisanımızda verilen ad nemimedir ki ilgili-ilgisiz, gerekli-gereksiz söz taşımaya denir. Gıybetten farklıdır, gıybet, birinin arkasından konuşmaktır. Dedikodu ise bir olayı-sözü oradan oraya taşımaktır, tıpkı bataklık sineği gibi. Bataklıktan mikrobu kapan sinek konduğu her yere o mikrobu taşıyıp durur.

Müminlerin dedikodu düşüklüğünün içinde olmaları, bu ümmetin içinden biri olma niteliklerini kaybetmeleri anlamına gelir.

Nitekim Resûlullah sallallahu aleyhi ve sellem Efendimiz, dikkatimizden asla kaçmaması gereken bir hadis-i şerifinde (Buharî, 6056; Müslim, 105) sosyal medya kullanıcıları başta olmak üzere herkese apaçık mesaj vermektedir:

“Dedikodu taşıyan, cennete giremez.”

Bu denli açık biçimde anlamı önümüze konmuş gerçekliğin karşısına ne tür bir mazeretle çıkılabilir? “Ama ben sadece söyleneni söyledim” veya “sadece retweet ettim” demek bir özür sayılabilir mi hiç? Yazılan bir tweet, bir karı-koca arasında önce gerilime ve ardından da ayrılığa sebep olmuşsa o yalnızca bir tweet midir artık? Ya da iki mümin kuruluş arasında köprülerin atılmasına, iki Müslüman için bozguna sebep olmuşsa bir cümle sadece cümle olmaktan ibaret midir?

Müminin vazifesi, birinin söylediğini diğer kişiye taşımak yani sivrisineklik değildir. Müminin vazifesi, Allah’ın dinini taşıyan Halid bin Velid gibi olmaktır. İnsanların ne konuştukları-yaptıklarını taşımak ve etrafta anlatmak bir kişinin görevi hâline gelmişse burada ümmetimizin karakter kalitesinin çok altlarına düşülmüş demektir. İnsan sırf, üstelik kendisiyle de alakasız bir konu hakkında yaydığı laftan dolayı cehenneme girme riskini göğüsler mi hiç!

Konuyu bağlarken şurasını da altını çizerek ifade etmeliyiz ki bütün bunların yoğun biçimde vuku bulmasından dolayı ümmetimizin batıp gideceği gibi bir algıya da meydan verilmemelidir. Allah’ın izniyle ümmetimiz batmaz lâkin bu, ümmetimizin içinden birilerinin batmayacağı anlamına gelmez. Ümmetimize bir şey olmaz zira Rabbimiz kıyamete kadar kalacak bir din göndermiştir; ama ümmetin içinden kendini koruyamayanlar kayıp batacaklardır. İşte bu tehlikeye karşı korunmak gerekiyor. Bu da dikkatli bir hayat sürmekle mümkündür.

اَلْحَمْدُ لِلّٰهِ رَبِّ الْعَالَمِيْنَ. وَصَلَّى اللّٰهُ وَسَلَّمْ عَلٰى سَيِّدِنَا مُحَمَّدٍ وَعَلَىٰ اٰلِهِ وَصَحْبِهِ اَجْمَعِيْنَ.

Âlemlerin Rabbi Allah’a hamd, Efendimiz Muhammed aleyhisselama, ailesine, ashabına salat ve selam olsun.